

Flerspråkiga elever som strategiska läsare

En learning study om strategier för läsförståelse hos flerspråkiga elever

Laila Guvå (Tunaskolan åk 7-9)

Pernilla Lundenmark (Brunnaskolan 7-9)

Åse Wewel (Fittjaskolan 7-9)

Eva Lindqvist (koordinator, Storvretskolan/Tunaskolan 7-9)

Upplägg

- Presentation
- Praktiskt arbete
- Uppföljning
- Praktiskt arbete
- Frågor, kommentarer och diskussion

Vad är en learning study?

- En praxisnära forskningsmetod där studierna initieras och bedrivs av ett lärarlag.
- Skillnader mellan lesson study och learning study:
  - Lärandeteori
  - forskare
  - generell kunskap
- Syftet med en learning study är att få ökad kunskap om vad man kan när man kan något samt om hur och varför en lektion fungerar/inte fungerar.
- Både kunskapsgenererande och praxisutvecklande.

Studiens lärandeobjekt

...

**Strategier för ord- och
frågeförståelse**

Studiens utformning steg för steg

Studien genomfördes i tre cykler under våren 2010 och hösten 2011.

1. Pilottest i åk 3, 5, 9 och åk 2 på gymnasiet samt analys av pilottestet. Identifiering av lärandeobjekt.
2. Förtest (gammalt nationellt prov i läsförståelse för åk 5: text med frågor).
3. Analys av förtest.
4. Intervjuer med fokuselever.
5. Design av forskningslektion 1.
6. Forskningslektion 1 genomförs och dokumenteras (februari 2011).
7. Eftertest.
8. Analys av eftertest.
9. Design av forskningslektion 2.
10. Förtest (se ovan).
11. Intervjuer med fokuselever.
12. Forskningslektion 2 genomförs och dokumenteras (april 2011).
13. Eftertest (se ovan).
14. Analys av eftertest.
15. Design av forskningslektion 3.
16. Förtest (se ovan).
17. Intervjuer av fokuselever.
18. Forskningslektion 3 genomförs och dokumenteras (september 2011).
19. Eftertest.
20. Sammanställning och dokumentation av studiens resultat.

Lektionsmoment	Cykel 1	Cykel 2	Cykel 3
	Introduktion	Introduktion	Introduktion
Moment 1	Högläsning	Högläsning	Högläsning
Moment 2	Kollaboration: ordstrategier	Kollaboration: ordstrategier	Kollaboration: frågenivåer
Moment 3	Elevaktivitet: tillämpning av ordstrategier	Elevaktivitet: tillämpning av ordstrategier	Kollaboration: svarskvalitet
Moment 4	Återkoppling	Återkoppling	Kollaboration: ordstrategier
Moment 5	Kollaboration: frågenivåer	Kollaboration: frågenivåer	Elevaktivitet: tillämpning av ordstrategier
Moment 6	Gruppaktivitet: frågor och svar	Gruppaktivitet: frågor och svar	Återkoppling
Moment 7	Återkoppling	Återkoppling	Paraktivitet: frågor och svar
Moment 8			Återkoppling

Olika typer av frågor

- På raderna: Svaren står tydligt i texten.
- Mellan raderna: Svaren står inte tydligt i texten. Du måste hitta ledtrådar i texten för att lista ut svaret eller använda dina egna kunskaper och erfarenheter.
- Bortom raderna: Du får fundera över vad du själv tycker och tänker eller berätta vad du tror ska hända.

Skriv textfrågor

Skriv frågor till textutdraget som kräver att eleverna läser mellan raderna/gör inferenser:

Svaren ska inte stå explicit i texten. Eleverna ska vara tvungna att lägga ihop information från olika ställen i texten och ev. använda tidigare kunskaper och erfarenheter om de företeelser som tas upp i texten.

Strategier för att förstå främmande ord

- Vad står i meningen före ordet? Vad står i meningen efter ordet? Får du några ledtrådar till vad ordet kan betyda?
- Vad har ordet för funktion i meningen?
  - Är det någon som gör något?
  - Är det en sak?
  - Är det ett ord som beskriver hur något ser ut? osv.
  - Vilka ord i meningen hör ihop?
- Går det att förstå meningen även om man tar bort ordet?
- Går det att dela upp ordet i flera ord? Hjälper det?
- Känner du igen ordet från ett annat språk?

Hitta ord i texten som
kan användas för att
demonstrera respektive
strategi.

Strategier för att förstå främmande ord

- Vad står i meningen före ordet? Vad står i meningen efter ordet? Får du några ledtrådar till vad ordet kan betyda?
- Vad har ordet för funktion i meningen?
  - Är det någon som gör något?
  - Är det en sak?
  - Är det ett ord som beskriver hur något ser ut? osv.
  - Vilka ord i meningen hör ihop?
- Går det att förstå meningen även om man tar bort ordet?
- Går det att dela upp ordet i flera ord? Hjälper det?
- Känner du igen ordet från ett annat språk?

Mening 1

För att få vara ifred och tänka brukar Felix paddla ut med sin kajak till Kråkön, som ligger en bit ut i sundet.

Mening 2

Felix bredde sig några mackor, gjorde en kopp te och gick barfota ut i trädgården. Daggen dröjde ännu i gräset och han blev våt om fötterna.

Strategi

Vad står före, vad står efter? Får du några ledtrådar till vad ordet kan betyda?

Mening 1

Han hade blivit bönhörd!

Mening 2

En spegelblank havsvik gav honom pirr i magen.

Strategi

Går det att dela upp ordet i flera ord? Hjälper det?

Mening 1

Björn följde med Felix till bryggan under ackompanjemang av olika sjöfåglar i vassen.

Strategi

Känner du igen ordet från ett annat språk?

Beskrivning av operationer i svaren	Förtest	Eftertest	Förtest	Eftertest	Förtest	Eftertest
	1 n=16	1 n=16	2 n=18	2 n=18	3 n=21	3 n=21
Egen rimlig tolkning (ERT)	0	6,2%	0	11,1%	14,2%	19,0%
Rimlig tolkning som innehåller en del av svaret (RTS)	6,2%	37,5%	11,1%	44,4%	19,0%	57,1%
Avskrift av text som ger rätt svar (ATR)	0	18,7%	0	0	0	0
Avskrift från text som enbart innehåller del av svaret (ADS)	0	0	0	0	0	0
Avskrift från text som inte visar förståelse (AFT)	0	12,5%	0	5,6%	33,3%	0
Feltolkning av frågan (FAF)	12,5%	0	0	0	0	0
Feltolkning av del av texten (FAT)	0	12,5%	0	0	0	9,5%
Egen tolkning utan stöd i texten (ETU)	12,5%	12,5%	16,7%	11,1%	19,0%	9,5%
Ofullständigt svar/svårtolkat svar (OSS)	31,2%	0	11,1%	16,7%	14,2%	4,7%
Ej svar	37,5%	0	61,1%	11,1%	0	0

Visioner

- Det skulle vara spännande att testa strategierna på andra texttyper.
- Det vore också intressant att testa ordförståelsestrategier, frågenivåer och svars konstruktion var för sig för att isolera vad som ger mest genomslag.
- Önskvärt att lärare får utrymme att inom ramarna för sin tjänst arbeta med FoU-arbete.

Lärdomar

- Bättre resultat på eftertesten.
- Vikten av ordförståelse.
- Eleverna kan tillämpa strategierna.
- Sammanhängande läresekvens.
- Vikten av att förstå det som efterfrågas i frågan.
- Analysverktyg.
- Unikt för denna studie.
- Ett mer precist språk.
- Ökat sin medvetenhet
- Att formulera ett lärandeobjekt.

Reading results in Denmark

PISA Ethnic 2009	Reading
Natives	502
Bilingual immigrants	432

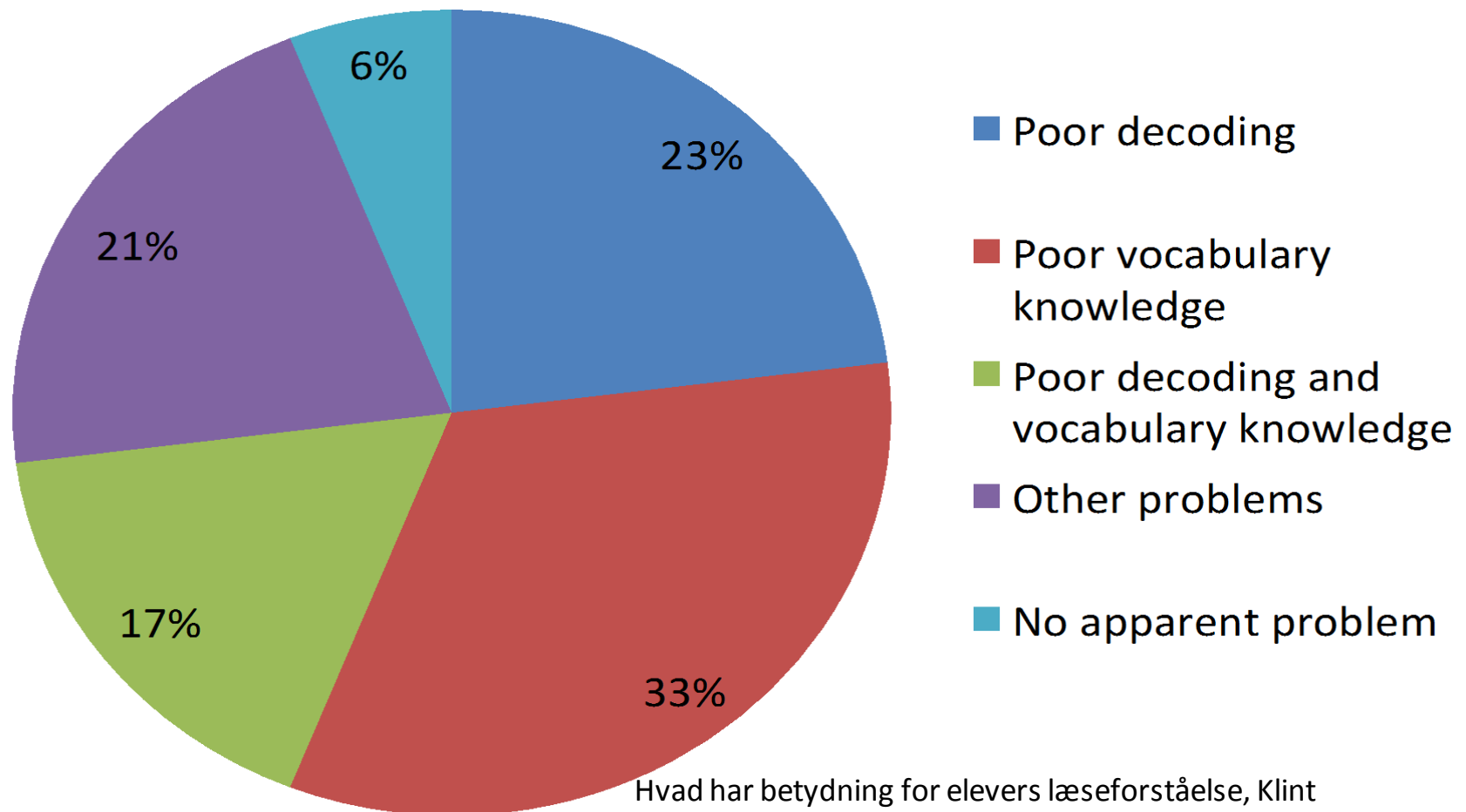
70 points correspond to about
1½ years of schooling

Resultat

- Forskningsartikel.
- Spridning av lektionsupplägg.
- Fler learning studies.

- Tänkbar vidare forskning:
  - Kontrastiva studier.

Profiles of poor readers in lower secondary school, results from a Danish study

Profiles of poor readers

Hvad har betydning for elevers læseforståelse, Klint Petersen, 2008

På raderna

Hur ser Felix tröja ut?

Mellan raderna

Vem är Björn?

Vad menar Björn när han frågar om Felix har ändrat vanor?

Bortom raderna

Vad skulle din matsäck innehålla om du skulle ut och paddla kanot och vara borta en hel dag?

